

Beslut och skötselplan för Siljansnäs naturreservat

INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT SILJANSNÄS": 1993-03-02
- fastställande av skötselplan
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT SILJANSNÄS": 1993-03-02
BESLUT "NATURRESERVAT SILJANSNÄS": 1985-10-22
- ändring av reservatsgränsen
BESLUT "NATURRESERVAT SILJANSNÄS": 1984-05-21
- Utvidgning av naturreservatet
BESLUT "NATURRESERVAT SILJANSNÄS": 1981-11-13
- Upphävande av vissa restriktionsbestämmelser
BESLUT "NATURRESERVAT SILJANSNÄS": 1978-05-22

LÄNSSTYRELSEN	BESLUT	
KOPPARBERGS LÄN		
Miljövårdsenheten	1993-03-02	231-2220-93

FASTSTÄLLANDE AV SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SILJANSNÄS,
LEKSANDS KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen i Kopparbergs län beslutar härmed med stöd av 9 paragrafen naturvårdsförordningen att föreliggande skötselplan skall gälla för naturreservatet Siljansnäs, Leksands kommun.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Siljansnäs naturreservat bildades 1978 och utvidgades 1984. Syftet med reservatet är att säkerställa ett ur social naturvårdssynpunkt värdefullt område för rörligt friluftsliv och turism. I reservatsbeslutet anges att sköselföreskrifter skall meddelas i annan ordning, vilket nu sker.

Stig-Åke Svenson

Lennart Bratt

LÄNSSTYRELSEN	SKÖTSELPLAN
DALARNA	
Miljövårdsenheten	1993-03-02

SKÖTSELPLAN

NATURRESERVATET SILJANSNÄS

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 ADMINISTRATIVA DATA
- 2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Kulturförhållanden
 - 3.3 Nuvarande markanvändning
 - 3.4 Tillgänglighet
 - 3.5 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.6 Källuppgifter
- II PLANDEL
 - 1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.2.1 Hävd av skogsområde
 - 1.2.2 Hävd av odlingsmark
 - 1.2.3 Jakt
 - 1.2.4 Disposition och skötsel av byggnader
 - 1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns
 - 2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Information
 - 2.2.2 Stigar
 - 2.2.3 Parkeringsplatser
 - 3 TILLSYN
 - 4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Bilagor:
Översiktskarta
Skötselområdeskarta

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SILJANSNÄS, LEKSANDS KOMMUN

- I ALLMÄN BESKRIVNING
 - 1 ADMINISTRATIVA DATA
(Se registeruppgifter)
 - 2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
(Se reservatsbeslutet)
 - 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN
 - 3.1 Naturförhållanden

Siljansnäs naturreservat omfattar Björkbergets hjässa, vars topp ligger på 361 m.ö.h och erbjuder en vidsträckt och uppskattad utsikt. Berget, som är uppbyggt av järnagranit, går på flera ställen i dagen eller är tunt överlagrat med morän. Området ligger i sin helhet ovanför högsta kustlinjen. De högst belägna partierna hyser senvuxen hållmarkstallskog, medan sluttningarna är frodigare med högvuxen granskog och inslag av löv.

Åkrar har funnits här och var men har lämnats att växa igen, frånsett de som ännu brukas i södra delen av området.

Floran präglas av de karga förhållandena i höjdläget, och utgörs huvudsakligen av ris, ljung, lingon och kråkbär i tallskogen, blåbär i granskogen. I de lägst belägna delarna ökar markfuktigheten och ormbunkar, fräken och örter börjar uppträda. Av visst botaniskt intresse är den ängsmark med enbuskar som finns i södra delen. Här återfinns delar av traktens ålderdomliga slätterängsflora med bl.a vårbrodd, prästkrage och gökärt.

Djurlivet präglas av småfåglarna, t.ex rödstjärt, svartvit flugsnappare och olika sångare. Ett järpereich finns i den fuktigare granskogen i reservatets nederdel.

Skogen har brukats tämligen intensivt, och en stor del av reservatet upptas av ett hygge med frötallar. Hällmarkstallskogen är troligen ganska gammal, medan övrig skog börjar uppnå avverkningsmogen ålder, d.v.s runt 100 år.

3.2 Kulturförhållanden

I naturreservatet ligger Siljansnäs Naturum och i omedelbar anslutning till reservatet ligger Buffils-Annas kaffeservering. Kaffestugan öppnades 1925 och det utsiktstorn som föregick naturrummet invigdes 1933. Härmed inleddes den epok av turism som gjort platsen vida känd. Innan dess fanns här endast små åkrar och slätterängar. Rester av gruvverksamhet och stenbrytning kan skönjas i nordvästra delen av området.

3.3 Nuvarande markanvändning

I dagsläget inskränker sig markanvändningen till utnyttjande för turister, d.v.s strövstigar o dyl. Den lunda och slätteräng som finns intill parkeringen används som fårbeta och för slätter. Jakt bedrivs möjligen i områdets utkanter. Denna regleras inte i reservatsbestämmelserna, utan tillhör Björkens jaktvårdsområde. Det sydvästra hörnet av reservatet, nedanför ängen, ingår i angränsande hjorthägn.

3.4 Tillgänglighet

Asfalterad väg leder upp till en stor parkering nedanför Buffils-Annas. Markerade stigar leder runt i reservatet. Servitut finns för nyttjande av vägen upp till Naturrum.

3.5 Slitage och störningskänslighet

Området är föga slitagekänsligt möjligen frånsett de utsiktsplatser som har tunt lavdominerat växttäckte och högt besökstryck. Känslig flora eller fauna förekommer inte.

3.6 Källuppgifter

Tägt, N. (red.) 1981: En bok om Siljansnäs.

II PLANDEL

1 DISPOSITION AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att tillvarata och utveckla de naturkvalitéer som bidrar till områdets höga rekreativa värden. Med tanke på reservatets inriktning på naturupplevelser och naturinformation, så bör eventuella arrangemang för turismen utföras med stor försiktighet och omsorg.

1.2 Generella riktlinjer

1.2.1 Hävd av skogsområde

Skötselområde 1

Beskrivning:

Gles tallskog av hållmarkskaraktär, lågproduktiv med fältskikt av ris.

Målsättning:

Gles, parkartad tallskog som med tiden blir allt grövre och vackrare med stort värde för miljön kring Naturumet och utsiktspunkterna.

Åtgärder:

Vid behov svag utglesning samt uttag av gran. I dagsläget finns inget sådant behov. Själv döda träd och vindfällen bör lämnas att på naturligt sätt förmultna om de inte hamnar över någon stig. Sådana träd upparbetas. Vid utsiktspunkterna kan uppväxande skymmande träd avlägsnas.

Skötselområde 2

Beskrivning:

Gammalt hygge med frötallar. Fältskiktet domineras av ljung och lingon. Föryngringen är mycket ojämn med stora ännu kala ytor omväxlande med lövslypartier och områden med god tallföryngring. Ett par igenplanterade eller igenslyade lindor ingår, liksom ett mindre fullvuxet granbestånd längst i öster. En strövstig löper genom området.

Målsättning:

Föryngring av hygget med kvarstående gammeltallar. De delar som föryngras långsamt kommer under överskådlig tid att förbli öppna med fin utsikt. Partier med bättre föryngring av barr bör röjas på normalt sätt för att erhålla en gles "vacker" skogstyp. Delar med stark lövföryngring bör lämnas för fri utveckling för att skapa biologiskt intressanta "naturskogsområden". På några ställen, framför allt vid de gamla lindorna, finns sälgar av varierande ålder och storlek. Dessa bör friställas inom en radie av ca en halv trädlängd för att gynna tillväxt och kryptogam-etablering. Området med mogen granskog skall lämnas för fri utveckling.

Åtgärder:

Ovan beskrivna friställning av sälgar bör utföras snarast. Behovet av röjningsinsatserna är inte akut, men inom 10-årsperioden bör en första röjning ske.

Skötselområde 3

Beskrivning:

Reslig avverkningsmogen granskog av frisk eller fuktig typ med blåbär som dominant i fältskiktet.

Målsättning:
Naturskogsliknande granskog.

Åtgärder:
Lämnas för fri utveckling. Träd som faller över stigar kan åtgärdas så att stigen är framkomlig, annars inga ingrepp.

1.2.2 Hävd av odlingsmark

Skötselområde 4

Beskrivning:
Gammal, sedan långt oplöjd linda som mot parkeringsplatsen övergår i en enbuskbevuxen hackslog. Nedre delen av området ingår i ett hjorthägn. Marken har länge legat för fäfat vilket fått ohävdarter att expandera, t.ex örnbräken och mjölkört. Slåttern har dock återupptagits under 1992.

Målsättning:
Genom slätter- eller beteshävd öppen och med tiden alltmer artrik ängsmark av stort värde för upplevelsen av utsikten åt söder från Buffils-Annas.

Åtgärder:
Årlig slätter varvid allt hö bortforslas. Trädskiktet bör glesas ut varvid rönn och sälg och i viss mån björk gynnas. Barrträden bör avlägsnas. I hjorthägnen bör sly som ratas av betesdjuren hållas undan.

Skötselområde 5

Beskrivning:
F.d ängsmark som idag är under igenväxning och delvis utnyttjas som uppställningsplats för TV-länk.

Målsättning:
Vacker del i miljön kring uppfarten mot parkeringen.

Åtgärder:
Röjning av sly varvid en gles björkridå kvarlämnas.

1.2.3 Jakt

Jakten regleras inte i reservatsbestämmelserna, men förutsätts skötas med särskild hänsyn till reservatet.

1.2.4 Disposition och skötsel av byggnader

Inom reservatet finns dels Buffils-Annas ursprungliga kaffe-stuga, dels en nyuppförd hölada som ägs av Siljansnäs Hembygds-förening. Dessa byggnader disponeras och sköts av hembygds-föreningen. Vidare ligger inom reservatet Siljansnäs Naturum med tillhörande guidebostad. Dessa byggnader är upplåtna för naturinformationsverksamhet enligt särskilt avtal. Skötseln av Naturum behandlas inte i denna skötselplan.

1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns är utförd enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar. Utmärkningen skall underhållas vid behov.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är huvudsakligen att skydda och befrämja miljön kring Björkbergets topp med tonvikten lagd på de intressen som rör rekreation och friluftsliv. Ett visst mått av arrangemang för att visa på och informera om naturen är därför förenligt med reservatets syfte. Någon detaljerad beskrivning av information, stigar m.m presenteras inte i denna skötselplan utan bör kunna tas fram av reservatsförvaltaren i samråd med berörda på Naturum.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Information

Information om reservatet bör tas fram och lämnas vid Naturum där en informationstavla lämpligen sätts upp vid stigen upp från parkeringen.

2.2.2 Stigar

Ett välutnyttjat och väl markerat stigsystem finns runt berget. En folder finns vid Naturum som beskriver olika företeelser längs stigen. Stigsystemet bör underhållas, exempelvis genom att besvärade buskar avlägsnas, och markeringar vid behov ses över.

2.2.3 Parkeringsplatser

En mycket stor parkering finns vid Buffils-Annas vilken torde täcka behovet under överskådlig framtid.

3 TILLSYN

Tillsyn av reservatet skall utföras av naturvårdsförvaltaren.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Allmänt

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1992 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1.500 kr avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning m.m.

Skogsvårdsåtgärderna bör kunna genomföras på sikt med statliga beredskapsmedel. De årliga tillsyns- och underhållskostnaderna belastar anslaget "vård av naturreservat m.m."

Engångsåtgärder:

Röjning o dyl inom skötselområdena 2, 4 och 5:	
5 dv à 1.500 kr	7.500 kr
Framtagande av informationsmaterial:	
2 dv à 1.500 kr	3.000 kr
Summa engångsåtgärder:	10.500 kr

Tillsyn och underhåll:

Tillsyns- och underhållskostnader,	
2 dv à 1.500 kr	3.000 kr

I KOPPARBERGS LÄN
Naturvårdsenheten 1985-10-22 11.131-3854-84 (2029)

ANGÅENDE ÄNDRING AV NATURRESERVATSGRÄNSEN FÖR SILJANSNÄS
NATURRESERVAT, LEKSANDS KOMMUN

I skrivelse till länsstyrelsen har kommunen påpekat att befintlig parkeringsplats på Björkberget är alltför liten.

Kommunen föreslår dels en utvidgning av befintlig p-plats dels en bussparkeringsslinga i öster.

Vid samråd med kommunen har framkommit att slingan för bussparkering inte utgör ett akut behov. Överenskommelse träffades om att befintlig p-plats utvidgas. Om behovet av bussparkeringsslinga trots utvidgningen av p-platsen kvarstår bör frågan tas upp på nytt.

Länsstyrelsen beslutar att naturreservatsgränsen vid p-platsens västra sida flyttas i enlighet med markeringarna på bifogad karta.

Carl Sundt

Hannes Mellquist

Bilaga:
Karta

LÄNSSTYRELSEN BESLUT
KOPPARBERGS LÄN
Naturvårdsenheten 1984-05-21 11.1211-3302-84

UTVIDGNING AV SILJANSNÄS NATURRESERVAT, LEKSANDS KOMMUN

Den 22 maj 1978 förordnade länsstyrelsen att dåvarande fastigheterna Björken 156:1 och Björken 200:1 i Siljansnäs socken, Leksands kommun, skulle vara naturreservat samt fastställde vissa föreskrifter. Den 13 november 1981 upphävde länsstyrelsen de föreskrifter som gällde förbud att spränga, schakta, gräva, dika, utfylla eller bedriva täktverksamhet samt förbud att utan länsstyrelsens tillstånd uppföra byggnad eller anlägga vägar.

Statsverket har sedermera inköpt ytterligare mark, som efter fastighetsreglering tillförts fastigheten Björken 156:1.

Länsstyrelsen förordnar att även den tillköpta marken - vilken jämte det område som den 22 maj 1978 förklarades som naturreservat nu ingår i fastigheten Björken 156:1 - skall vara naturreservat med samma bestämmelser som för närvarande gäller för ovannämnda naturreservat. Naturreservatet kommer härigenom att omfatta fastigheten Björken 156:1, som efter fastighetsreglering har en areal av 31,4640 hektar.

Reservatets belägenhet och omfattning framgår av bifogade kartor.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Ingvar Gullnäs jämte ledamöterna Marianne Aalhuizen, Bertil Andersson, Börje Andersson, Henry Andersson, Karl Boo, Torbjörn Carlsson, Emil Ericson, Martin Fallgren, Torris Lars Larsson, Göte Nordström, Bengt Nylund och Anna-Lena Winge.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Åke Etsare, länsantikvarie Ulf Boëthius, förste länsassessor Stig Holback, länsarkitekt P Folke Nyholm, överlantmätare Kjell Westling och naturvårdsdirektör Carl Sundt, föredragande.

Detta beslut kan överklagas hos jordbruksdepartementet, se bilaga, formulär 6 a.

Ingvar Gullnäs

Carl Sundt

Bilagor:
Kartor, 2 st
Besvärshänvisning

LÄNSSTYRELSEN	BESLUT	
KOPPARBERGS LÄN		
Naturvårdsenheten	1981-11-13	11.1211-2784-81

UPPHÄVANDE AV VISSA FÖR SILJANSNÄS NATURRESERVAT GÄLLANDE
RESTRIKTIONSBESTÄMMELSER, LEKSANDS KOMMUN

Länsstyrelsen har den 22 maj 1978 i samband med bildandet av Siljansnäs naturreservat på fastigheterna Björken 5:13 och 200:1 meddelat förbud att på ifrågavarande två fastigheter spränga, schakta, gräva, dika, utfylla eller bedriva täktverksamhet samt att utan länsstyrelsens tillstånd uppföra byggnad eller anlägga vägar.

Som grund för beslutet låg säkerställandet av ett ur social naturvårdssynpunkt värdefullt område för friluftsliv och turism.

Då länsstyrelsen har för avsikt att på ifrågavarande fastigheter uppföra naturumsanläggning samt då staten numera genom köp förvärvat samtlig mark inom reservatet beslutar länsstyrelsen att upphäva ovan inledningsvis omnämnda föreskrifter.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd Åke Etsare, beslutande, förste länsassessor Stig Holback, länsarkitekt Nils Nyberg och naturvårdsdirektör Carl Sundt, den sistnämnde föredragande.

Åke Etsare

Carl Sundt

LÄNSSTYRELSEN BESLUT
KOPPARBERGS LÄN
Naturvårdsenheten 1978-05-22 11.1211-170-78

BILDANDE AV NATURRESERVAT

BESKRIVNING AV RESERVATET

Benämning: Siljansnäs naturreservat
Kommun: Leksand
Socken: Siljansnäs
Fastigheter: Björken S:13 (efter fastighetsreglering
nr 156:1) och 200:1
Lägesbeskrivning: Ekonomisk karta 13 E 8j
Läge i rikets nät: X 6741, Y 1448
Areal: 17 hektar
Förvaltare: Länsstyrelsen i samråd med
Leksands kommun
Ägare: Staten och Leksands kommun

GRUND FÖR BESLUTET

Syftet med naturreservatet är att säkerställa ett ur social naturvårdssynpunkt värdefullt område för rörligt friluftsliv och turism.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta som naturreservat.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 och 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter samt vård och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 8 § NATURVÅRDSLAGEN ANGÅENDE INSKRÄNKNING I MARKÄGARES OCH ANNAN SAKÄGARES RÄTT ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHET INOM RESERVATET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
- spränga, schakta, gräva, dika, utfylla eller bedriva täkt,

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- framdraga luftledningar eller anordna stängsel,
- utföra avverkning annat än vad som erfordras för reservatets

skötsel eller vård enligt fastställd skötselplan,
_ uppföra byggnad eller anlägga vägar.

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN
HAR ATT IAKTTAGA INOM RESERVATET

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar
är det förbjudet att

- skada eller förstörs fast naturföremål eller ytbildning,
- fälla, bryta kvistar eller på annat sätt skada levande eller
torra träd och buskar,
- göra upp eld,
- framföra motordrivna fordon annat än på anvisade vägar,
- parkera annat än på anvisade platser.

Allmänheten erinras om vissa allmänt gällande bestämmelser
såsom förbud mot att skräpa ned i naturen med plåt, glas, plast,
papper, avfall eller annat.

C. BESTÄMMELSER ENLIGT 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN OM VÅRD OCH
FÖRVALTNING

Skötselplan

Länsstyrelsen avser att i annan ordning meddela närmare före-
skrifter om vården och skötseln av reservatet.

Sedan skötselplan upprättats och godkänts förutsättes denna
kunna utgöra underlag för reservatets fortsatta nyttjande.

Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårds-
verk utfärdade anvisningar.

Förvaltare: Reservatet skall förvaltas av länsstyrelsen efter
samråd med Leksands kommun.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet del-
tog landshövding Bengt Olsson jämte ledamöterna Per-Erik
Aarnseth, Bertil Andersson, Börje Andersson, Sven Bergström,
Bertil Dahlén, Edvin Ekholm, Emil Ericson, Bo Hellsten, Rune
Karlsson, Bengt Nylund, Lillemor Rudholm, Nils Steiving och
Anna-Lena Winge.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Åke Etsare,
tf överlantmätare Sten Ahlmark, förste länsassessor Stig
Holback, länsarkitekt Nils Nyberg, naturvårdsdirektör Carl
Sundt, länsantikvarie Bengt Åkerlund och byrådirektör Björn
Ströberg, föredragande.

Detta beslut kan överklagas hos jordbruksdepartementet se
bilaga.

Bengt Olsson

Björn Ströberg

Bilagor:
2 kartor